



Nasjonalparkstyret  
for Skarvan og  
Roltdalen og Sylan

## Møteinnkalling

---

**Utvalg:**     **Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Skarvan og  
Roltdalen og Sylan**

**Møtested:**   , Teamsmøte

**Dato:**       06.05.2022

**Tidspunkt:**   10:00

---

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

## Saksliste

<b>Utvalgs- saksnr</b>	<b>Innhold</b>	<b>Lukket</b>	<b>Arkiv- saksnr</b>
AU 11/2022	Godkjenning av innkalling og saksliste		
AU 12/2022	Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - klage på vedtak om bruk av helikopter til Schulzhytta - Trondhjems turistforening		2022/1769
AU 13/2022	Sylan landskapsvernområde - søknad om påstrøing av mørke partikler for å smelte snø langs reingjerde		2022/3804
AU 14/2022	Uttalelse vedrørende endring av plassering av molo ved Esandsjøen - Fjellguiden Tydal		2020/7974

**AU 11/2022 Godkjenning av innkalling og saksliste /**

Arkivsaksnr: 2022/1769-12

Saksbehandler: Lars Slettom

Dato: 27.04.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Skarvan og Roltdalen og Sylan	12/2022	06.05.2022

## Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - klage på vedtak om bruk av helikopter til Schulzhytta - Trondhjems turistforening

Vedlegg:

- 1 Klage på vedtak - Trondhjems turistforening

### Forvalters innstilling

Klagen tas delvis til følge. Avsnitt B, punkt 1 endres med antall turer, men ikke dato for første tur. Nytt vedtak blir:

### Vedtak

*Det gis kun ettårig tillatelser i denne saken. Trondhjems Turistforening må utarbeide en driftsplan i tråd med retningslinjer i forvaltningsplanene i verneområdene, som gir bedre grunnlag for behandling av flerårige dispensasjoner til motorferdsel knyttet til TT sin virksomhet i verneområdene.*

#### B. Helikopter til Schulzhytta

*Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir Trondhjems turistforening tillatelse til bruk av helikopter til Schulzhytta i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark i Selbu kommune på disse vilkårene:*

1. Tillatelsen gjelder for inntil 6 turer med helikopter på første kjøredag og inntil 4 turer på andre kjøredag. Tidligste kjøredag for helikopter er 21. juni.
2. Tillatelsen gjelder for sommersesongen 2022.
3. Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter. Kjørebok skal returneres til nasjonalparkstyret innen 01.12. 2022. Digital kjørebok, Ferdast, kan benyttes.
4. Essand reinbeitedistrikt / Saanti sijte skal varsles før transportene.
5. Transporten må skje med hensyn til naturmiljø, reindrift, kulturminner og friluftsliv
6. Lavtflyving under 300 meter er ikke tillatt unntatt ved landing og letting.

*Disse tillatelsene er gitt i medhold forskrift om vern av Skarvan og Roltdalen nasjonalpark, § 3 punkt 6.3 b, hvor det heter at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til transport i tilknytning til*

*drift av turistforeningshytter. Transporten skal skje med beltekjøretøy på snødekt og frossen mark. Lufttransport kan unntaksvis godkjennes av forvaltningsmyndigheten.*

*Tillatelse og kjørebok skal medbringes under transporten for fremvisning til oppsyn eller politi når dette kreves.*

## **Saksopplysninger**

Vi viser til mottatt klage 19. april 2022 på vedtak om bruk av helikopter til Schulzhytta i 2022, og korrespondanse på epost 12. april hvor Trondhjems turistforening (TT) varsler om at de vil klage på vedtaket til arbeidsutvalget for Skarvan og Roltdalen og Sylan jf. sak AU-4/2022, 23.03.2022.

TT varslet fra om klage innen klagefristen for vedtaket på tre uker. Klager er part i saken og har klageadgang. Kriteriene for å behandle klagen er derfor innfridd.

Vedtaket i AU-sak 4/2022 som omhandler bruk av helikopter, er gjengitt i sin helhet under. Klagen retter seg mot avsnitt B, punkt 1.

*«Tillatelsen gjelder for **inntil 2 turer med helikopter etter 20. juni.**»*

## **Vedtaket**

*Det gis kun ettårig tillatelser i denne saken. Trondhjems Turistforening må utarbeide en driftsplan i tråd med retningslinjer i forvaltningsplanene i verneområdene, som gir bedre grunnlag for behandling av flerårige dispensasjoner til motorferdsel knyttet til TT sin virksomhet i verneområdene.*

### B.Helikopter til Schulzhytta

*Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir Trondhjems turistforening tillatelse til bruk av helikopter til Schulzhytta i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark i Selbu kommune på disse vilkårene:*

- 1. Tillatelsen gjelder for inntil 2 turer med helikopter etter 20. juni.**
- 2. Tillatelsen gjelder for sommersesongen 2022.**
- 3. Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter. Kjørebok skal returneres til nasjonalparkstyret innen 01.12. 2022. Digital kjørebok, Ferdast, kan benyttes.**
- 4. Essand reinbeitedistrikt / Saanti sijte skal varsles før transportene.**
- 5. Transporten må skje med hensyn til naturmiljø, reindrift, kulturminner og friluftsliv**
- 6. Lavtflyving under 300 meter er ikke tillatt unntatt ved landing og letting.**

*Disse tillatelsene er gitt i medhold forskrift om vern av Skarvan og Roltdalen nasjonalpark, § 3 punkt 6.3 b, hvor det heter at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til transport i tilknytning til drift av turistforeningshytter. Transporten skal skje med beltekjøretøy på snødekt og frossen mark. Lufttransport kan unntaksvis godkjennes av forvaltningsmyndigheten.*

*Tillatelse og kjørebok skal medbringes under transporten for fremvisning til oppsyn eller politi når dette kreves.*

*Momenter i klagen fra TT med begrunnelse:*

- Trondhjems turistforening åpner Schulzhytta 17. juni i 2022 og 16. juni i 2023 og vil være avhengig av å kunne fly med helikopter inn til Schulzhytta **15. juni i 2022 og 14. juni i 2023** med varer for åpning. Det ble ikke presisert dato for

helikopterflyging i søknaden om motorferdsel og dette er TT sin feil, men TT har tidligere fått lov til dette og tok dette noe for gitt. Derfor ble det ikke presisert. Klagen går på at datoen 20. juni må endres til 15. juni i 2022, og at det er presisert at det er flere flygninger per tur og ikke bare en tur i løpet av helikopterdagen.

- TT er usikre på hva 2 turer etter 20. juni innebærer og ønsker å presisere ca. antall turer med varer og forsyninger de benytter på hver helikopterdag. Ved første helikopterdag vil det være behov for 6-8 turer frem og tilbake fra Synnåsen. Ved andre tur, som kommer i slutten av juli eller starten av august, er behovet 4-6 turer.

I 2018 fikk TT følgende tillatelse fra nasjonalparkstyret jf. 2018/5880:

*Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir Trondhjems Turistforening tillatelse til bruk av helikopter fra Synnåsen i Øverbygda og inn til Schulzhytta i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark i Selbu kommune, på disse vilkår:*

- 1. Tillatelsen gjelder for inntil 2 turer med helikopter etter 20.juni.**
2. Tillatelsen gjelder for sommer-sesongene 2018-2021
3. Essand reinbeitedistrikt/Saanti sijte skal varsles før transportene
4. Transporten må skje med hensyn til naturmiljø, reindrift og friluftsliv.
5. Lavtflyvning under 300 m er ikke tillatt unntatt ved landing og letting.
6. Det må foreligge tillatelse til helikoptertransportene fra Selbu kommune.

*Disse tillatelsene er gitt i medhold av forskrift om vern av Skarvan og Roltdalen nasjonalpark, § 3 punkt 6.3b, hvor det heter at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til transport i tilknytning til drift av turistforeningshytter. Transporten skal skje med beltekjøretøy på snødekt mark. Lufttransport kan unntaksvis godkjennes av forvaltningsmyndigheten.*

## **Vurdering**

### Tidspunkt for første helikoptertur

I tillatelsen fra 2018 ble det gjort følgende vurderinger av § 8 – kunnskapsgrunnlaget, knyttet til helikoptertransporten.

«Det er ikke registrert spesielle naturkvaliteter ved/omkring Schulzhytta som vil bli vesentlig skadelidende av den omsøkte transporten med helikopter. **Tidspunktet rundt St. Hans, er noe tidlig av hensyn til hekke og yngletid for fugl og vilt.** Det er reindrift i området og hytta ligger innenfor kalvingsområder og vår-sommer- beiter for reinen. Det er i tillegg flere trekk og flyttleier for reinen i nærheten av Schulzhytta. Kunnskapsgrunnlaget anses som tilstrekkelig for å kunne vurdere saken.»

I vurderingene etter § 12 – miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder står det følgende:

«Med bakgrunn i lang transport og mye vått terreng som er utsatt for terrengslitasje, er lufttransport å foretrekke. Det er viktig å holde antall turer på et minimum. Transportene bør **helst legges til etter hekke- og yngletid for fugl og vilt, dvs. etter 15.juli.** Her søkes det om transport i forbindelse med sesongstart rundt St. Hans. Av hensyn fugl og vilt må flyvningen ikke skje før etter 20.juni. Essand reinbeitedistrikt må kontaktes før flyvningene slik at det kan avklares i forhold til reindriften.»

Trondhjem turistforening oppgir i sin klage at «de ikke presiserte dato for helikopterflyging og det er TT sin feil, men **siden de tidligere har fått lov til dette, tok de dette noe for gitt**. Derfor ble ikke dato presisert».

**Vedtaket fra 2018 er tydelig på at første tur med helikopter skal skje etter 20. juni.** 21. juni er også vurdert som noe tidlig med tanke på at 1. mai – 15. juli er brukt som tidsperiode for hekke- yngletid i andre bygge- og motorferdselsaker. For enkelte sårbare arter, starter hekketiden allerede i mars/april.

TT ønsker første tur med helikopter 15. juni i 2022 og 14. juni i 2023. Uke 24 i kalenderen for 2024 tilsier 12. juni/ 19. juni i uke 25, uke 24 i 2025 gir 11. juni / 18. juni for uke 25. Uke 24 i 2026 blir 10. juni / 17. juni for uke 25. Åpning av Schulzhytta i uke 24 eller 25 innebærer bruk av helikopter før 21. juni for hele perioden 2022-2026.

Tidligere åpning av Schulzhytta gir tidligere bruk av helikopter på bekostning av hekke- og yngletida for fugl og vilt i området. Ut fra en vurdering av samlet belastning fra menneskelige forstyrrelser, vurderes tidligere bruk av helikopter som uheldig for fugle- og dyrelivet. Hekke- og yngletiden er en sårbar periode som må respekteres også av turistforeningen. Det er registrert sensitive arter i området, og området er også kalvings-, vår- og sommerbeiteområde for Saanti sijte. Nasjonalparkforvaltningen må ivareta både artsmangfold, reindrift og friluftslivsformål i sin forvaltning av nasjonalparken. Når disse hensynene strider mot hverandre, skal hensynet til naturverdiene veie tyngst. På grunn av dyre- og fuglelivet har nasjonalparkforvaltningen satt 15. juli som grense for hekketiden. Denne grensen er allerede strukket til 21. juni. Det vurderes derfor ikke som akseptabelt å sette denne datoen enda tidligere. Forvaltningen **fastholder derfor 21. juni som første dato** for bruk av helikopter til Schulzhytta.

Det er et generelt forbud mot motorferdsel i lufta under 300 meter i nasjonalparken jf. [§ 3](#), punkt 6.1. Denne høyden må overholdes langs oppgitt flygetrasè fra Synnåsen til Schulzhytta, bortsett fra ved landing og letting.

#### Forståelsen av hva som menes med en tur

Nasjonalparkforvaltningen har hele tiden lagt til grunn at en tur defineres som transport med helikopter fra Synnåsen – Schulzhytta – Synnåsen. For snøscooter som transporterer store mengder ved og materialer har det blitt åpnet for å kjøre flere turer i løpet av en kjøredag jf. [retningslinjer](#). Retningslinjene omtaler ikke bruk av kjøredag for helikopter.

Dersom TT har vært usikre om forståelsen av vilkårene i tillatelsen, burde TT ha tatt kontakt for å avklare spørsmål. Slik det framstår nå har TT praktisert kjøredager for helikopter, og helikopteret har kjørt flere turer til Schulzhytta per kjøredag.

#### Bruk av helikopter og behov for driftsplan for TT sin motorferdsel

Lufttransport er å foretrekke framfor barmarkstransport mtp. terrengslitasje. Likevel skal antall turer med helikopter holdes på et minimum for å begrense forstyrrelser for fugl, vilt og beitedyr. Det reelle behovet for helikoptertransport av ulike varer, materialer m.m. må beskrives konkret i en egen driftsplan, slik at nasjonalparkstyret bedre kan ta stilling til nytteformål og omfang av transportbehov. Ut fra et kost/nytte perspektiv har nasjonalparkforvaltningen forståelse for at et innleid helikopter kan brukes til å

gjennomføre flere turer i løpet av en helikopterdag. Bruk av helikopter vil kunne redusere behovet for snøscootertransport, noe som er relevant mtp. samlet belastning fra motorferdsel i nasjonalparken. **Det vurderes som akseptabelt å åpne for inntil 6 turer med helikopter for første kjøredag og inntil 4 turer for andre kjøredag til Schulzhytta i 2022. Klagen kan derfor delvis imøtekommes.**

Antall turer med helikopter i 2023 må begrunnes konkret og detaljert i en driftsplan. Hvilke varer, materialer og mengder er strengt nødvendig å transportere med helikopter for å drifte Schulzhytta? Hvordan kan motorferdselen til TT samordnes slik at den samlet sett holdes på et minimum av hensyn til andre verneformål? TT utfordrer forvaltningen av verneformålene med sin søknad om økt omfang av motorferdsel og tidligere bruk av helikopter i hekke- og yngleperioden.

**Konklusjon:**

Klagen tas delvis til følge når det gjelder antall turer med helikopter fra Synnåsen til Schulzhytta i 2022. Lufttransport gir mindre terrengslitasje enn barmarkskjøring, og ved god samordning kan lufttransport også redusere snøscootertransport. Klagen tas ikke til følge når det gjelder dato for første dag med helikopter. Hensynet til hekke- og yngletiden settes foran hensynet til tidlig oppstart av turistforeningshytte.



## Klage på vedtak i forbindelse med helikopterflyging til Schulzhytta

Til Miljødirektoratet

Saksnummer: Vår ref. 2022/1769-0 432.3 Dato: 25.03.2022

Henviser til vedtaket som er vedlagt der vi har fått flyging fra 20 juni inn til Schulzhytta og 2 helikopterturer.

Trondhjems Turistforening åpner Schulzhytta den 17 juni i 2022 og 16 juni 2023 og vil da være avhengig av å kunne få flyge med helikopter inn til Schulzhytta den 15 juni 2022 og den 14 juni 2023 med varer for åpning.

Ved første flygdag vil det normal sett være rundt 6-8 turer frem og tilbake fra Synnåsen i Selbu, mens tur nummer to som kommer i slutten av juli starten av august vil være på 4-6 turer.

Vi er noe usikre på hva 2 turer etter 20 juni innebærer og ønsker derfor å presisere ca antall turer med varer og forsyninger vi benytter på hver helikopterdag.

Det ble ikke presisert i søknaden datoer og dette er vår feil, men vi har tidligere fått lov til dette og tok dette noe for gitt. Derfor ble det ikke presisert.

Klagen går derfor på at datoen 20 juni må endres til 15 juni i år og at det er presisert at det er flere flyvninger per tur og ikke bare en tur i løpet av en dag.

Vi beklager vår utydelighet rundt dette og håper på positivt svar. Har dere noen spørsmål til dette er det bare å ta kontakt

Jesper Jørgensen

Driftsansvarlig Trondhjems Turistforening

Tlf: 40452498

E-post: jesper.jorgensen@dnt.no

Arkivsaksnr: 2022/3804-0

Saksbehandler: Lars Slettom

Dato: 03.05.2022

<b>Utvalg</b>	<b>Utvalgssak</b>	<b>Møtedato</b>
Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Skarvan og Roltdalen og Sylan	13/2022	06.05.2022

## **Sylan landskapsvernområde - søknad om påstrøing av mørke partikler for å smelte snø langs reingjerde**

Vedlegg:

- 1 Sylan landskapsvernområde - søknad om påstrøing av mørke partikler for å smelte snø på utsatte steder langs reingjerde - Fjellguiden Tydal AS
- 2 Sylan landskapsvernområde - korrespondanse om tilleggsopplysninger - søknad om påstrøing av mørke partikler for å smelte snø langs reingjerder - Fjellguiden Tydal AS

### **Forvalters innstilling**

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir Fjellguiden Tydal AS tillatelse til å transportere og spre sand med snøscooter for å smelte vekk snø over sperregjerder for rein i Sylan landskapsvernområde. Tillatelsen er gitt med følgende vilkår:

1. Tillatelsen gjelder sperregjerdet for rein på strekningen fra Storsola forbi Skreddarsjøane i Sylan landskapsvernområde jf. kart i saken.
2. Sone for påføring av sand begrenses til 2 meters bredde over trasè for sperregjerdet.
3. Det må kun brukes lokal og naturlig sand uten fremmede arter. Mengden sand som påføres må begrenses til det som er strengt nødvendig.
4. Tillatelsen gjelder transport med snøscooter langs den delen av sperregjerdet som ligger mellom Storsola og forbi Skreddarsjøan i Sylan landskapsvernområde. Siste dato for motorferdsel 5. mai kan fravikes for å få gjennomført tiltaket i 2022.
5. Det må vises spesielle hensyn til arter, naturtyper og reindrift. Reinbeitedistriktene må kontaktes før og under gjennomføringen av tiltaket.
6. Etter gjennomført tiltak leveres en sluttrapport til nasjonalparkstyret. Rapporten må dokumentere med tekst og bilder: bredde på sone for sand, type sand, antatt mengde sand som er brukt, antall kilometer med sperregjerde hvor sand er påført og antall dager med motorferdsel/siste dato for motorferdsel.

Denne tillatelsen er gitt med hjemmel i § 48 i naturmangfoldloven. **Saksopplysninger**

Vi viser til mottatt søknad på epost 03.04.2022 hvor det søkes om tillatelse til soting av snøfonner langs reingjerdet som går mellom Storsola i nord, via Sylsjøen til Skardøra i sør. Reingjerdet ligger innenfor Sylan landskapsvernområde ca.6-7 kilometer mellom Storsola og Skreddarsjøane. Statkraft AS har ansvaret for vedlikehold av reingjerdet. De siste årene har det vært utfordringer og merarbeid for reindrifta, siden reingjerder ikke har blitt vedlikeholdt og satt opp tidlig nok på sommeren. Det har ført til at norsk og svensk rein har blandet seg. Fjellguiden Tydal AS har fått i oppdrag å utføre vedlikehold av reingjerdet på vegne av Statkraft AS. Det søkes om å spre sot (trekull), sand eller åtekalk. Arbeidet ønskes gjennomført i månedsskiftet april/mai.

Nasjonalparkforvaltningen hadde behov for mer informasjon for å kunne behandle søknaden og etterspurte tilleggsopplysninger 19.04.2022 som ble besvart 21.04.2022. Det ble ikke opplyst om Statkraft AS sin tidligere praksis med påstrøing av mørke partikler for å smelte snø langs reingjerdet.



Sperregjerde for rein. Foto: Merete Lien.

Mørke partikler skal strøs over gjerdetrasè med 2-5 meter bredde. Formålet er å oppnå mer effektiv snøsmelting der hvor gjerdet ikke er synlig under snøen. Gjerdet består av jernstolper, galvaniserte rundstolper og trestolper med galvanisert netting på 2.1 meter med topptråd.



Kartutsnitt fra Fjellguiden Tydal AS: Rød linje er reingjerde og rosa strek er riksgrense mellom Norge og Sverige. Snøfonner som dekker reingjerdet ønskes påstrødd sand slik at snøen raskere smelter og reingjerdet får tiltenkt funksjon.

I [forvaltningsplanen for Sylan landskapsvernområde](#) beskrives sperregjerdet spesielt:

Det er ca. 12 kilometer gjerde på strekningen Storsola, over Sylsjødammen og til grenserøys 153. Statkraft AS ble pålagt å sette opp og vedlikeholde sperregjerdet i forbindelse med konsesjon for utbygging av Neavassdraget.

Åtekalk, som er knust dolomitt (bergart) og 1 % jernoksid (rust) er særdeles effektivt. [Datablad for åtekalk](#) viser at dolomitt inneholder kalsium-magnesium karbonat med tilsatt pulver av jern(III)oksid.

Dersom åtekalk ikke kan benyttes, finnes andre alternativer som er mer tidkrevende og mindre effektive. Sand er et alternativ som kan hentes fra område ved Sylsjøen. Det er en utfordring å få tak i sand siden den ligger under snø og is. Sand bør hentes ut på sommeren og lagres til påfølgende vinter. Det er mulig at noen områder er snø- og isfrie tidsnok til at det kan brukes sand våren 2022. Tiltaket krever tillatelse til transport med snøscooter etter 5. mai.

## Vurdering

### Verneforskrift og forvaltningsplan for Sylan landskapsvernområde

Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. Plantelivet skal beskyttes mot skade eller ødeleggelse. Rike våtsnøleier og ekstremrikmyr i høyereliggende strøk er blant vegetasjonstypene som er fredet. Det er forbud mot påfylling av masse. Forbudet er ikke til hinder for vedlikehold av andre anlegg jf. sperregjerde. Påstrøing av mørke partikler for å smelte vekk snø som dekker sperregjerde, vurderes ikke som vedlikehold av sperregjerde, men som et forebyggende tiltak for å forbedre funksjonen til sperregjerdet og forhindre at svensk og norsk rein blander seg. Det er ikke dispensasjonsbestemmelser som gir grunnlag for å tillate hverken tiltaket eller motorferdselen som knytter seg til tiltaket i verneforskriften. Søknaden må derfor vurderes etter § 48 i naturmangfoldloven.

Det er et mål i forvaltningsplanen at det rike plante- og dyrelivet i Sylan skal ivaretas, og forvaltningen skal ivareta en bærekraftig utvikling av vår nærings- og kulturarv. § 48 skal i første rekke anvendes på søknader som gjelder bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser.

I et [bærekraftsperspektiv](#) omhandler tiltaket hensynet til FNs bærekraftsmål 15 – «livet på land» og delmål 15.4 – «bevare økosystemer i fjellområder, inkludert det biologiske mangfoldet der». Bærekraftsmål 12 om «ansvarlig forbruk og produksjon» innebærer å sikre bærekraftig produksjon for nåværende og framtidige generasjoner. Formålet i naturmangfoldloven [§ 1](#) er å ta vare på naturen ved bærekraftig bruk slik at den gir grunnlag for virksomhet og samisk kultur nå og i framtiden.

Hensynet til rike og truede naturtyper må vurderes og vektas i forhold til at området skal kunne brukes til reindrift.

### § 48 i naturmangfoldloven

*«Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.»*

I Ot.prp. 52 (2008-2009) står det følgende om «påvirke verneverdiene nevneverdig»:

Bruk av ordet nevneverdig viser at det skal være en ganske snever adgang til dispensasjon, og bare i de tilfeller tiltaket vil ha begrenset virkning for verneverdiene. Bestemmelsen gir også en klar anvisning om at hensynet til verneverdiene skal være overordnet for eksempel næringsinteresser.

Konkret i denne saken vurderes sot(trekull) og åtekalk å påvirke verneverdiene nevneverdig, siden bruk av disse medfører risiko for kalkingseffekt og spredning av organiske miljøgifter (PAH). Begrenset bruk av lokal sand vurderes derimot ikke å påvirke naturverdier nevneverdig, men bidra positivt til samisk kultur- og næringsutnyttelse. En forutsetning er at mengde sand og bredde på sone som påføres sand må begrenses til det som er strengt nødvendig for å smelte fram sperregjerdet.

Snøfonner er avgjørende for at rike våtsnøleier ikke skal tørke ut. Mindre snø kan medføre lengre vekstsesong og endret plantevekst på våtsnøleiene. Tilførsel av for mye sand kan også endre livsmiljøet. [Rike våtsnøleier](#) er en sårbar (VU) naturtype som står i fare for å forsvinne med klimaendringene. Tiltaket må ikke bidra til økt sårbarhet for truet naturtype.

Forvaltningen av Sylan skal være langsiktig. Tiltaket med påstrøing av sand langs reingjerdet ønskes gjennomført regelmessig framover. For at verneområdeforvaltningen skal få mer kunnskap, som dokumenterer at tiltaket er av bagatellmessig og ikke påvirker verneformål nevneverdig, gis det ikke flerårig tillatelse i denne omgangen. Bakgrunnen er det miljørettslige prinsippet – «føre-var».

#### Verneformål for Sylan landskapsvernområde

§ 2 i verneforskriften omhandler verneformålet for Sylan. Spesielt relevante momenter i saken er framhevet:

Formålet med opprettelsen av Sylan landskapsvernområde er å ta vare på et egenartet og vakkert fjellområde som er **relativt lite påvirket av menneskelig aktivitet**, og med Sylmassivet som et sentralt høg fjellsområde omgitt av store myr- og skogområder. Det er også et formål å ta vare på et område med rikt biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og de naturlige økologiske prosessene som preger landskapet.

Videre er det et formål å **verne en variert vegetasjon**, med spesielt store og sammenhengende myrlandskap. Myrvegetasjonen varierer fra fattig til ekstremrik myr, og de truede myrtyper rik og intermediær skog-/krattbevokst myr, ekstremrik fastmattemyr og palsmyr har høy verdi. Sylan har også varierte skogssamfunn med spesiell verdi knyttet til kontinuitetsskog, høgtliggende skogbestander av gran og en **svært variert fjellvegetasjon med innslag av rike og truede vegetasjonstyper, blant annet rike våtsnøleier**.

Allmennheten skal gis anledning til natur- og landskapsopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ivaretagelse av naturgrunnet innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. **Området skal kunne brukes til reindrift.**

Vurderinger knyttet til oppfyllelse av vilkår i § 48 beskrives etter vurderingene etter naturmangfoldloven §§ 8-12.

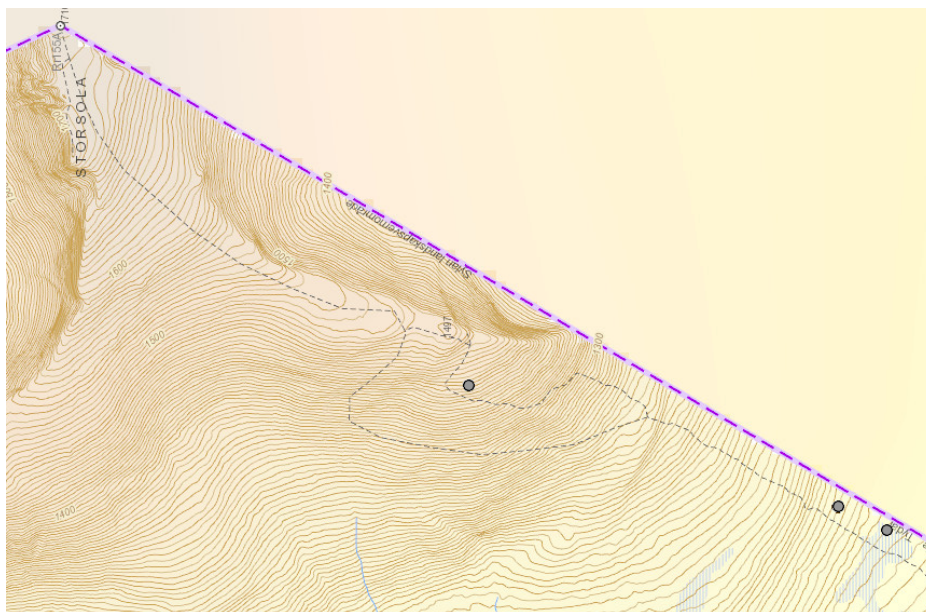
Vurderinger etter §§ 8 – 12 i naturmangfoldloven



## § 8 – kunnskapsgrunnlaget

Bruk av sot(trekull) er et irreversibelt tiltak siden trekull ikke brytes ned. I noen naturtyper er brann en naturlig økologisk forbrenningsprosess, men det er ikke tilfellet i Sylan. Ved forbrenningsprosesser dannes organiske miljøgifter som bl.a. PAH og benzo(a)pyren. Miljøgiftene påvirker både jordsmonnet og vannmiljøet negativt. Arbeid med disse stoffene er også forbundet med helsefare. Bruk av åtekalk gir ekstra tilførsel av kalsium og magnesium. I kalkfattige områder vil dette være spesielt uheldig og kunne medføre endringer i vegetasjonen. Plantesamfunnet i Sylan er av nasjonal verdi. Moen og Lyngstad (2003) refererer til Nordhagen (1928) i rapport om botaniske verneverdier i Sylan. Områder hvor glimmerskifer når opp til overflata i det massive amfibolittlaget, gir muligheter for artrik og interessant flora. Områdene ved Syltjønnna og Storsola nevnes spesielt. Sperregjerdet for rein går fra Sylsjøen til Storsola. Baserikt vann gir grunnlag for rike våtsnøleier (VU) i området hvor sperregjerdet går. Av den grunn må bredde på strøsone og mengde sand begrenses til det strengt nødvendige, for å unngå påvirkning på truet naturtype. Lokal sand må ikke inneholde fremmede arter som kan etablere seg i verneområdet.

Søk i naturbasen viser registreringer av issoleie, fjellfrøstjerne, gullmyrklegg, bleikmyrklegg, svarttopp, setermjelt, fjellhvitkurle m.fl. Alle disse artene er ansvarsarter. Issoleia er sårbar (VU) i norsk rødliste fra 2021. Snøbakkestjerne, reinrose og moselyng er vurdert som nær truet (NT). Kartlegging er utført av Norsk botaniske forening. Disse artene finnes mellom stien opp til Storsola og sperregjerdet/riksgrensen.



*Utklipp fra GISLink: Forvaltningsmessig særlig viktige arter langs riksgrensen opp mot Storsola.*

Motorferdsel kan gi forstyrrelser på dyrelivet, samt føre til skade på vegetasjonen. Motorferdsel og støy kan også være forstyrrende på friluftslivet. Fjellguiden Tydal AS på oppdrag fra Statkraft AS har et påbud om drift- og vedlikehold av sperregjerder for rein. Transportbehovet vurderes som legitimt og må løses på mest hensiktsmessig måte i landskapsvernområdet. Gjennom verneprosessen og forvaltningsplanarbeidet har en kommet til at den mest skånsomme måten å utføre transport på normalt er med snøscooter på snødekt mark.

### § 9 – føre-var-prinsippet

Så lenge det brukes lokal sand uten fremmede arter, og uttak av sand er avklart med aktuell myndighet/grunneier, vurderes bruk av sand som akseptabelt i denne sammenhengen med liten risiko for irreversibel eller alvorlig skade på natur. For å få mer kunnskap om eventuelle negative virkninger, gis det 1-årig tillatelse.

### § 10 – økosystemtilnærning og samlet belastning

Gjennomføringen av tiltaket må i 2022 skje i starten av mai og etter siste dag for bruk av snøscooter i Sylan som er satt til 5. mai. Forvaltningsplanen åpner for siste dato for bruk av snøscooter kan fravikes dersom rettighetshavere har behov for det. Statskraft har et pålegg om drift- og vedlikehold av sperregjerdet, og reinbeitedistriktene har et behov for å hindre sammenblanding av norsk og svensk rein. Uansett må tiltaket gjennomføres med hensyn på hekke- og yngletiden for fugl og vilt og kalvingstiden for rein. Det er sårbare arter i Sylan som ikke må forstyrres unødige. Transport av sand langs sperregjerdet vil pågå i en begrenset tidsperiode og gi forbigående forstyrrelser som samlet sett vurderes som akseptabel.

### § 11 – kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Tiltakshaver må bruke lokal sand uten fremmede arter og begrense sone for spredning over sperregjerdet til 2 meter. Mengden sand som strøs ut per kvadratmeter må begrenses til det som er høyst nødvendig for å oppnå ønsket effekt.

### § 12 – miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Utkjøring med snøscooter vurderes å være en skånsom metode. Det er en forutsetning med frossen og godt snødekt mark for å unngå kjøreskader. For å begrense forstyrrelser i hekke- og yngletiden, må motorferdselen knyttet til tiltaket reduseres til et minimum. Kjøringen må ikke foregå i andre områder enn langs sperregjerdet for rein. Uttak av sand må avklares med aktuelle myndigheter og grunneiere. Erfaringsbasert kunnskap om gunstige vær- og føreforhold for rasjonell gjennomføring som gir best mulig resultat må legges til grunn.

### Vurderinger av oppfyllelse av vilkår for unntak fra vernevedtak § 48

Påstrøing av begrenset mengde lokal sand i en sone på 2 meter over gjerdetraséen vurderes ikke å være i strid med verneformålet eller påvirke verneverdiene nevneverdig. Tiltaket bidrar til at verneformålet om samisk kultur- og næringsutnyttelse ivartas. Det gis 1-årig tillatelse for å ha mulighet til å dokumentere at tiltaket er bagatellmessig og ikke gir nevneverdig påvirkning på truede naturtyper, snøleier.

### **Konklusjon:**

Fjellguiden Tydal AS får tillatelse til å spre lokal sand uten fremmede arter i en avgrenset sone på 2 meter over snødekt sperregjerde for rein mellom Storsola og Skreddarsjøane. Transporten kan gjennomføres etter 5. mai, men tiltaket og motorferdselen må begrenses av hensyn til truede naturtyper og hekke- og yngletid for sårbare arter for å unngå nevneverdig påvirkning og unødige forstyrrelser. Dialog med reinbeitedistriktene er nødvendig av hensyn til kalvingstida for rein.

Verneområdeforvaltningen vil ha en sluttrapport i etterkant av gjennomført tiltak.

Rapporten må dokumentere med tekst og bilder: bredde på sone for sand, type sand

og antatt mengde som er spredt ut på snøfonnene, antall kilometer hvor sand er påført langs sperregjerdet og antall dager med motorferdsel.

Påstrøing av begrenset mengde lokal sand i en sone på 2 meter over gjerdetraséen vurderes ikke å være i strid med verneformålet eller påvirke verneverdiene nevneverdig. Tiltaket bidrar til at verneformålet om samisk kultur- og næringsutnyttelse ivartas. Det gis 1-årig tillatelse for å ha mulighet til å dokumentere at tiltaket er bagatellmessig og ikke gir nevneverdig påvirkning på truede naturtyper, snøleier.



Fra: Berger, Marit Sophie[fmtlmsb@statsforvalteren.no]  
Sendt: 04.04.2022 10:37:49  
Til: Slettom, Lars[lasle@statsforvalteren.no]  
Tittel: VS: Søknad om påstrøing av mørke partikler for å smelte snø på utsatte steder langs reingjerde

---

Med vennlig hilsen  
**Marit Sophie Berger**  
nasjonalparkforvalter



**Nasjonalparkstyret  
for Skarvan og  
Roltdalen og Sylan**

Telefon 73 19 92 20

: 40 61 70 01

Mobil: fmtlmsb@statsforvalteren.no

E-post: <https://www.nasjonalparkstyre.no/Nasjonalparkstyret-for-Skarvan-og-Roltdalen->

Web: [nasjonalpark-og-Sylan-landskapsvernomrade](https://www.nasjonalpark-og-Sylan-landskapsvernomrade)

---

**Fra:** Lars Østby nilsen <post@fjellguidentydal.no>  
**Sendt:** søndag 3. april 2022 16:42  
**Til:** Berger, Marit Sophie <fmtlmsb@statsforvalteren.no>; larsaage@roros.net  
**Emne:** Søknad om påstrøing av mørke partikler for å smelte snø på utsatte steder langs reingjerde

---

3/4 2022

### **Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan**

Søknad om tillatelse til soting av fonnsteder langs reingjerde som går i mellom Storsola i Nord, via Sylsjøen til Skardøra i sør.

Statkraft har ansvaret for vedlikehold av reingjerde. Det har de siste årene vært problem for reindriften at reingjerde ikke er blitt vedlikeholdt og satt opp tidlig nok på sommeren. Dette har ført til at reinen passerer grensen begge veier og at norsk og svensk rein blander seg. Dette fører til mye merarbeid for reindriften. Statkraft bedrev tidligere soting, men vedlikehold og oppfølging har ikke blitt prioritert godt nok de senere år. Dette ønsker de nå og endre på.

Fjellguiden Tydal AS har nå fått i oppdrag å gjøre denne jobben. Vi søker derfor om tillatelse til å spre sot, sand, eller åtekalk. Dette arbeidet vil utføres i månedsskifte April/Mai.

Håper på en snarlig behandling av saken, sånn at dette kan gjøres denne våren.

Mvh Lars Østby Nilsen

Fjellguiden Tydal AS

Fra: Slettom, Lars[]  
Sendt: 22.04.2022 15:46:00  
Til: Fjellguiden Tydal[post@fjellguidentydal.no]  
Tittel: SV: Tilleggsopplysninger - søknad om påstrøing av mørke partikler for å smelte snø langs reingjerder

---

Hei,

Rekker ikke å svare deg mer utfyllende nå. Men slik vi ser det bør det ikke brukes kalk, men sand. Kalking i så stor utstrekning over tid vil være uheldig for artsmangfoldet og vegetasjonen/naturtypene som er vernet. Skjønner at det er krevende å finne sand nå, men det er noe som kan planlegges nærmere mtp neste sesong også. Dette er vel et oppdrag som du har fått som har en lengre tidshorison. Uttaket av sand må vel avklares med kommune/grunneier. Det er uttaket av sand som kan føre med seg fremmede arter, dersom disse vokser i sandtak o.l.

Vi er som sagt også opptatt av at snøsmeltingen må begrenses kun til gjerdet og ikke fjerne snøfonnene som er grunnlaget for de rike våtsnøleiene som finnes i området. Det er spesifisert naturtype i verneformålet.

Fint om du kunne vist grensegjerdet på et kartvedlegg. AU-møtet avtaler jeg så snart jeg har saker klare for behandling og det passer for AU.

Med vennlig hilsen  
**Lars Slettom**  
nasjonalparkforvalter



## Statsforvalteren i Trøndelag

*Trööndelagen Staatehaaltoje*

Telefon 73 19 93 11  
: 98 20 97 69  
Mobil: lasle@statsforvalteren.no  
E-post: lasle@statsforvalteren.no  
Web: www.statsforvalteren.no/tl

---

**Fra:** Fjellguiden Tydal <post@fjellguidentydal.no>  
**Sendt:** torsdag 21. april 2022 18:48  
**Til:** Slettom, Lars <lasle@statsforvalteren.no>  
**Emne:** Re: Tilleggsopplysninger - søknad om påstrøing av mørke partikler for å smelte snø langs reingjerder

Hei Lars

Har vært til fjells noen dager.

Når det gjelder metodikken, så strøes partikler over gjerdetrase med 2-5m bredde. Dette da gjerde ikke er synlig under snøen enkelte steder. Gjerde består av en blanding av jernstolper ubehandlet med rustoverflate, galvaniserte rundstolper, og trestolper. Galvanisert netting på 210cm med topptråd.

Det mest effektive for snøsmelting er små mørke partikler. Åtekalken som er knust dolomitt(fjell) og 1 % jernoksid(f.eks rust) er særdeles effektiv.

Se datablad: [https://kalk.no/wp-content/uploads/2021/04/SDS\\_Agri\\_Ate.pdf](https://kalk.no/wp-content/uploads/2021/04/SDS_Agri_Ate.pdf)

Om dette ikke lar seg bruke må vi finne andre alternativer som er mer tidkrevende og mindre effektive. Et eksempel kan være sand. Det kan hentes ved Sylsjøen. Problemet med det er at dette må hentes ut på sommeren og lagres til påfølgende vinter da denne sanden nå ligger under isen. Det er mulig at noen av øyene i sjøen blir bare tidsnok, sånn at dette kan brukes i vår.

Vi har ikke tilstrekkelig kunnskap om hvilke bergarter som kan være skadelig for arter i verneområdet, men finner ikke dokumentasjon på at knust fjell fører med seg fremmede plante vekster.

Når er neste AU møte?

Mvh Lars Østby Nilsen  
Fjellguiden Tydal AS

20. apr. 2022 kl. 13:30 skrev Fjellguiden Tydal <[post@fjellguidentydal.no](mailto:post@fjellguidentydal.no)>:

Jobber videre med denne...:)

Videresendt melding:

**Fra:** "Slettom, Lars" <[lasle@statsforvalteren.no](mailto:lasle@statsforvalteren.no)>

**Dato:** 19. april 2022 kl. 15:57:19 CEST

**Til:** [post@fjellguidentydal.no](mailto:post@fjellguidentydal.no)

**Emne:** Tilleggsopplysninger - søknad om påstrøing av mørke partikler for å smelte snø langs reingjerder

Hei,

Lurte på om dere har litt mer opplysninger om søknaden slik at vi kan få behandlet saken. Tenker å begynne på et saksframlegg for arbeidsutvalget nå slik at den kan legges fram så snart som mulig. Valg av sand i stedet for kalk/sot er nok mer i tråd med verneformålet mtp påvirkning av naturmiljøet,

slik saken foreløpig vurderes ut fra tilgjengelig kunnskap. Vi er også opptatt av naturtypen – rike våtsnøleier. Få fram gjerder av hensyn til rein, men beholde snø som forutsetning for våtsnøleier jf. verneforskriften <https://lovdata.no/forskrift/2008-04-11-349/§3>.

Evt. uttak av grus/sand utenfor verneområdet må avklares av kommune/grunneier. Fremmede arter er et økende problem som vi ikke ønsker skal bli med inn i verneområdet fra grus/sanduttak.

Ta gjerne kontakt. Er på kontoret mot slutten av dagen i morgen og resten av uka.

Med vennlig hilsen

**Lars Slettom**

nasjonalparkforvalter



**Statsforvalteren i Trøndelag**

*Trööndelagen Staatehaaltoje*

Telefon 73 19 93 11

:

Mobil: 98 20 97 69

E-post: [lasle@statsforvalteren.no](mailto:lasle@statsforvalteren.no)

Web: [www.statsforvalteren.no/tl](http://www.statsforvalteren.no/tl)

Arkivsaksnr: 2020/7974-0

Saksbehandler: Marit Sophie Berger

Dato: 05.05.2022

<b>Utvalg</b>	<b>Utvalgssak</b>	<b>Møtedato</b>
Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Skarvan og Roltdalen og Sylan	14/2022	06.05.2022

## **Uttalelse vedrørende endring av plassering av molo ved Esandsjøen - Fjellguiden Tydal**

### Vedlegg

- 1 Høring - dispensasjon for bygging av molo i Esandsjøen Tydal.pdf
- 2 Søknad om endring av plassering av molo.pdf
- 3 Særutskrift Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for bygging av molo i Esandsjøen.pdf

### **Forvalters innstilling**

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan viser til uttalelse gitt ved behandling av forrige lokalisering av molo ved Esandsjøen. Det gis følgende uttalelse i forhold til ny plassering:

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan vil på bakgrunn av §49 i naturmangfoldloven påpeke at tiltaket vil påvirke landskapsvernområdet visuelt. For å dempe dette mest mulig må det ved dispensasjon fra kommuneplanen settes vilkår om at det brukes naturlig formet stein fra nærområdet til bygging av moloen. Ved uttak av stein i sjøen må det tas hensyn til fisk og eventuelle gyteområder.

For å oppnå mest mulig kanalisering av ferdsel til fots i landskapsvernområde, ser en helst at moloen bygges i området ved båtnausta.

Det oppfordres videre til at anlegget gjøres mens vannstanden er lav og at det ellers er tørre forhold.

Søker må være oppmerksom på at det kan finnes ikke kartlagte kulturminner i det aktuelle anleggsområdet.

Det må søkes vernemyndigheten om tillatelse til motorferdselen som berører Sylan landskapsvernområde. Motorferdselen bør skje utenom hekke- og yngletid for fugl og vilt, dvs. etter 15.juli.

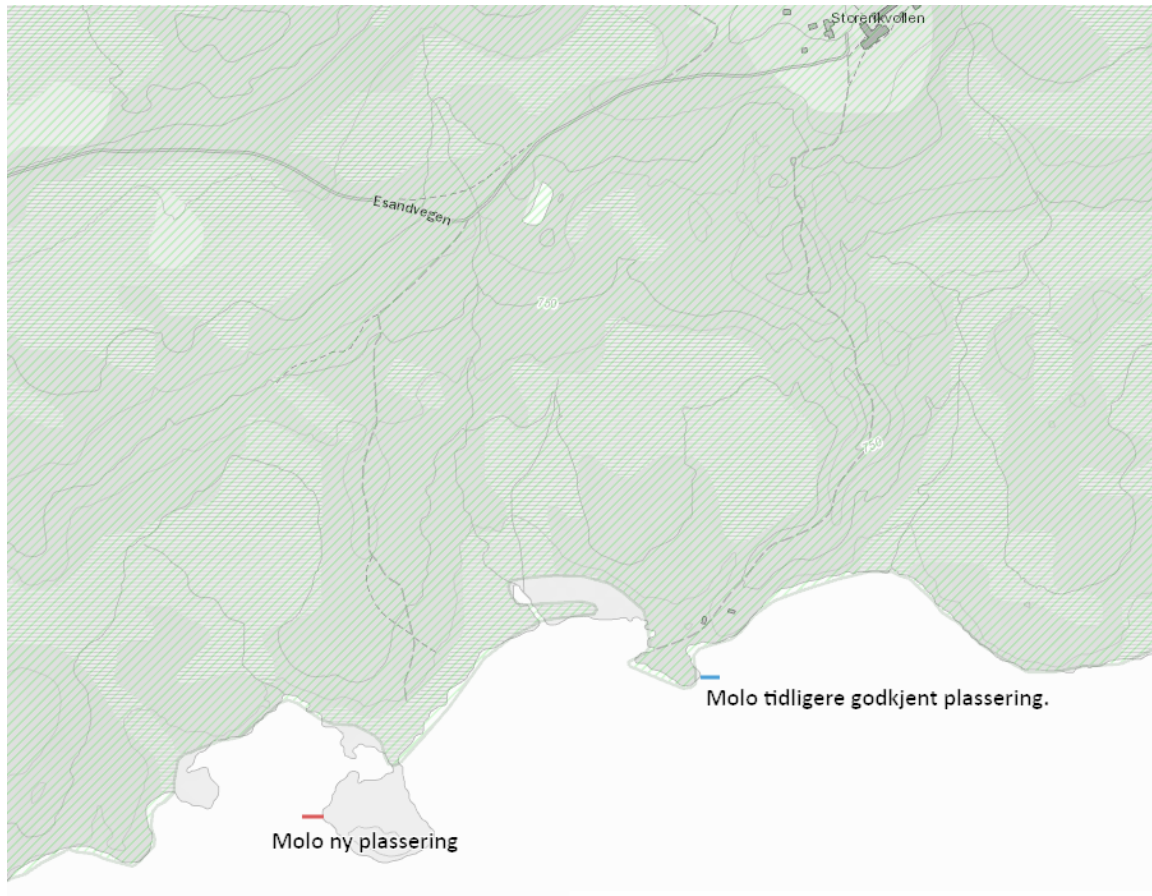
### **Saksopplysninger**

Tydal kommune har sendt ut på høring søknad om dispensasjon fra kommuneplanen fra Fjellguiden Tydal. Saken gjelder bygging av molo ut i sjøen nedenfor Storerikvollen. Det er gitt dispensasjon til molo tidligere, men søknaden gjelder nå endring av plassering. De fikk innvilget dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for bygging av molo ved Esandsjøen i samsvar med søknad i 2020 (se vedlagt særutskrift i utvalgssak 60/20). Det er i tillegg fra Statsforvalteren i Trøndelag vurdert behovet for særskilt tillatelse etter forurensningsloven i 2021. Moloen er ikke bygd ennå, og Fjellguiden Tydal AS ønsker nå å bygge moloen lengre vest enn tidligere planlagt med bakgrunn i at denne lokaliteten er mindre værutsatt.

Endringen krever en ny dispensasjonsbehandling fra kommuneplanens arealdel. Moloen er planlagt å bli 20 m lang og 5 m bred, dvs. 100m<sup>2</sup> på sjøbunnen. Den vil være 0,5 m over høyeste regulerte vannstand, og ha en høyde på maks 3m over bunnen. Det er beregnet brukt 225 m<sup>3</sup> steinmasser. Det skal brukes stein fra sjøbunnen i nærområdet. Moloen skal bygges på odden like vest for der traktorvegen fra Storerikvollen kommer ned til sjøkanten. Området for selve moloen og uttak av masser ligger tett inntil, men utenfor vernegrensa for Sylan landskapsvernområde.

Transport av traktor og graveutstyr vil skje langs veg og traktorveg gjennom Sylan landskapsvernområde. Det er ikke oppgitt hvilken kjøretrase som vil bli benyttet. Det er tidligere gitt tillatelse til kjøring langs traktorvegen inn til Storerikvollen og videre ned til nausta og så langs sjøkanten. Denne tillatelsen er ikke gyldig lenger og det må søkes om eventuell motorferdsel på nytt

Ny plassering av molo er markert med rødt, mens tidligere godkjent plassering er markert med blått på kartutsnittet på neste side. Grønn skravur er Sylan landskapsvernområde



Frist for uttalelse er satt til 06.05.22.

## Vurdering

Tiltaket berører ikke Sylan landskapsvernområde direkte, men i anleggsperioden vil transport av traktor og gravemaskin gå gjennom landskapsvernområde. Det samme gjelder adkomstvei/sti for båtpassasjerer. Tiltaket grenser tett inntil verneområdet og vil være godt synlig særlig ved lav vannstand. Det er derfor aktuelt å vurdere saken i forhold til §49 i naturmangfoldloven. Gjengitt under:

*§ 49.(utenforliggende virksomhet som kan medføre skade inn i et verneområde)*

*Kan virksomhet som trenger tillatelse etter annen lov, innvirke på verneverdiene i et verneområde, skal hensynet til disse verneverdiene tillegges vekt ved avgjørelsen av om tillatelse bør gis, og ved fastsetting av vilkår. For annen virksomhet gjelder aktsomhetsplikten etter § 6.*

Formålet med Sylan landskapsvernområde er beskrevet i verneforskriftens § 2: *Formålet med opprettelsen av Sylan landskapsvernområde er å ta vare på et egenartet og vakkert fjellområde som er relativt lite påvirket av menneskelig aktivitet, og med Sylmassivet som et sentralt høgfjellsområde omgitt av store myr- og skogområder. Det er også et formål å ta vare på et område med rikt biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og de naturlige økologiske prosessene som preger landskapet.*



*Videre er det et formål å verne en variert vegetasjon, med spesielt store og sammenhengende myrlandskap. Myrvegetasjonen varierer fra fattig til ekstremrik myr, og de truede myrtyper rik og intermedier skog-/krattbevokst myr, ekstremrik fastmattemyr og palsmyr har høy verdi. Sylan har også varierte skogssamfunn med spesiell verdi knyttet til kontinuitetsskog, høgtliggende skogbestander av gran og en svært variert fjellvegetasjon med innslag av rike og truede vegetasjonstyper, blant annet rike våtsnøleier.*

*Allmennheten skal gis anledning til natur- og landskapsopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.*

Det aktuelle tiltaket vil berøre sjøbunnen utenfor vernegrensa, og vil være et godt synlig tiltak. Det vurderes slik at dette har relativt liten betydning for de biologiske verneverdiene i verneområdet, men at landskapsbildet påvirkes. Det er planlagt å ta stein fra nærområdet og stein som er naturlig formet (ikke sprengstein). Dette må en anta vil gi moloen et naturlig preg som vil påvirke landskapsbildet i mindre grad. Ved uttak av stein i sjøen må det tas hensyn til fisk og eventuelle gyteområder.

Adkomst til båtanløp blir endret fra området ved båtnausta til område lengre vest. Det går ifølge kartet en sti rett oppover fra det nye stedet og inn på traktorvegen til Storerikvollen. Det går ikke fram av søknaden om det er denne stien som skal benyttes ved transport til båthavna. Det vil muligens være mer naturlig for båtpassasjerer å bruke denne stien framfor vegen ned til båtnausta. Det vil i så fall bety at vi får en mer spredt ferdsel i området. Av hensyn til å dyrelivet og slitasje på vegetasjon ønsker verneforvaltningen å kanalisere ferdselen mest mulig. Det er registrert sensitive fuglearter i nærområdet til Storerikvollen, men dette er mest i området øst for stien ned til båthavna.

Når det gjelder motorferdselen som vil berøre verneområdet i forbindelse med byggingen, må denne behandles i egen søknad fra tiltakshaver. Motorferdsel på barmark bør av hensyn til hekke og yngletid for fugl og vilt skje etter 15.juli.

På grunn av oppgradering av Nesjødammen vil Esand ha lav vannstand i en periode i 2022 og 2023. Det vil være en fordel om anleggsarbeidet gjennomføres mens vannstanden er lav og at det ellers er tørre forhold.

Det er samisk reindrift i området og arealene benyttes til reinbeite store deler av året jf. arealbrukskartet (NIBIO). Det er registrert samiske kulturminner vest for det omsøkte området og en må derfor være oppmerksom på at det kan finnes ikke kartlagte kulturminner i det aktuelle anleggsområdet.

Tiltaket er positivt for friluftslivet, da det gir bedre mulighet for å drive et båtutbud for allmenheten på Esandsjøen.

### **Konklusjon**

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan vil på bakgrunn av §49 i naturmangfoldloven påpeke at tiltaket vil påvirke landskapsvernområdet visuelt. For å dempe dette mest mulig må det ved dispensasjon fra kommuneplanen settes vilkår om at det brukes naturlig formet stein fra nærområdet til bygging av moloen. Ved uttak av stein i sjøen må det tas hensyn til fisk og eventuelle gyteområder.

For å oppnå mest mulig kanalisering av ferdsel til fots i landskapsvernområde, ser en helst at moloen bygges i området ved båtnausta.

Det oppfordres videre til at anlegget gjøres mens vannstanden er lav og at det ellers er tørre forhold.

Søker må være oppmerksom på at det kan finnes ikke kartlagte kulturminner i det aktuelle anleggsområdet.

Det må søkes vernemyndigheten om tillatelse til motorferdselen som berører Sylan landskapsvernområde. Motorferdselen bør skje utenom hekke- og yngletid for fugl og vilt, dvs. etter 15.juli.



STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG	Postboks 2600	7734	STEINKJER
TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE	Fylkets hus Postboks 2560	7735	STEINKJER
SAMEDIGGI / SAMETINGET	Ávjovárgeaidnu 50	9730	KARASJOK
ESSAND	Postboks 236	7361	RØROS
REINBEITEDISTRIKT/SAANTI SIJTE			
NASJONALPARKSTYRET FOR	Postboks 2600	7734	STEINKJER
SKARVAN OG ROLTDALEN			
NASJONALPARK OG SYLAN			
LANDSKAPSVERNOMRÅDE			

**Deres ref.****Vår ref:**  
2020/329-22**Saksbehandler:**  
Tore Evavold**Dato:**  
05.04.2022

## Høring - dispensasjon for bygging av molo i Esandsjøen Tydal

Fjellguiden Tydal AS har søkt om endring av plassering av molo ved Esandsjøen. De fikk innvilget dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for bygging av molo ved Esandsjøen i samsvar med søknad i 2020 (se vedlagt særutskrift i utvalgssak 60/20). Det er i tillegg fra Statsforvalteren i Trøndelag vurdert behovet for særskilt tillatelse etter forurensningsloven i 2021 (se vedlegg). Moloen er ikke bygd ennå, og Fjellguiden Tydal AS ønsker nå å bygge moloen lengre vest enn tidligere planlagt med bakgrunn i at denne lokaliteten er mindre værutsatt. Endringen krever en ny dispensasjonsbehandling fra kommuneplanens arealdel.

Søknaden sendes med dette på høring. Høringsfristen settes til **06.05.2022**.

Uttalelser kan sendes til Tydal kommune, Tydalsvegen 125, 7590 TYDAL eller [postmottak@tydal.kommune.no](mailto:postmottak@tydal.kommune.no).

### Plangrunnlaget

Tiltaket ligger i et LNFR-område i kommuneplanens arealdel, vedtatt 21.06.12, og krever således en dispensasjon fra arealformålet, jfr. PBL § 19-2.

---

**Postadresse**  
Tydalsvegen 125  
N-7590 TYDAL**E-post adresse**  
[postmottak@tydal.kommune.no](mailto:postmottak@tydal.kommune.no)  
**Nettadresse**  
[www.tydal.kommune.no](http://www.tydal.kommune.no)**Telefon**  
(+ 47) 73 81 59 00**Org.nr**  
NO 864 983 472 MVA



Figur 1: Ny ønsket plassering av molo.



Figur 2: Tidligere innvilget plassering av molo ligger øst for omsøkt endring (markert rødt).

### **Dispensasjonssøknaden**

Søker oppgir at ny plassering av moloen er mindre værutsatt enn tidligere innvilget plassering. Dette har stor betydning for den praktiske bruken av moloen, samt fremtidig vedlikehold av moloen.

### **Kulturminner**

Det er ikke registrert funn av kulturminner i Riksantikvarens register i nærområdet til tiltaket.

### **Landbruksfaglige vurderinger**

Tiltaket berører landbruksfaglige interesser lite.

### **Reindriftsfaglige vurderinger**

Området ligger i Essand reinbeitedistrikt og er registrert som vår-, sommer-, høst-, høstvinter- og vinterbeite for rein. Det er ikke registrert trekk- og flytteleier i nærområdet til tiltaket.

Reindriftsnæringen er sårbar med tanke på utbygging, og en utbygging på tross av overordnet

planverk kan medføre uheldige konsekvenser for både reindrift og landbruk. Likevel vurderer kommunen at dette tiltaket ikke medfører en utvidet bruk av området.

### **Vurderinger etter Naturmangfoldloven**

Tiltaket ligger tett opp mot landskapsvernområdet til Sylan. Tydal kommune har utført søk i Naturbase og NIBIO kartbaser med blant annet kartlag som kulturminner, freda bygninger, naturvernområder, naturtyper, utvalgte naturtyper, kulturlandskap, nasjonale arter, inngrepsfri natur, flomsoner og rødlistede arter.

Kommunen vil i behandlingen av søknaden foreta en fullstendig vurdering etter Nmfl. §§ 8-12 i etterkant av at høringsuttalelsene foreligger.

### **Vurderinger etter Plan- og bygningsloven**

Saken skal behandles som dispensasjonssak etter Plan- og bygningslovens kapittel 19. For vedtakets del er det plan- og bygningslovens § 19-2 som kommer til anvendelse. Det søkes her om en varig bruksendring. For at et vedtak skal kunne fattes må det vurderes om hensynene i lovens formålsbestemmelse blir vesentlig tilsidesatt. I lovens §1-1 står det blant annet: «*Loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner*». Videre kommer bestemmelser om bruk og vern av ressurser og åpning for at berørte parter skal kunne uttale seg. En dispensasjon til omdisponering og fradeling vurderes ikke å bryte med denne bestemmelsen.

Dispensasjonsvedtaket skal legge særlig vekt på helse, miljø, jordvern, sikkerhet og tilgjengelighet. Jordvern er vurdert som en del av vurderingene som skal gjøres etter jordlova.

### **Kommunens foreløpige vurdering**

Hensynene bak bestemmelsene det dispenseres fra kan synes ikke å bli vesentlig tilsidesatt, og kommunen vurderer å godkjenne søknaden.

Med hilsen

Tore Evavold  
plan- og miljørådgiver

Vedlegg:

Søknad om endring av plassering av molo

Kart

Beskrivelse av tiltak til søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel

Særutskrift Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for bygging av molo i Esandsjøen

Esandsjøen - etablering av molo - vurdering etter forurensningsloven - Fjellguiden Tydal AS

- Tydal kommune

Søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for bygging av molo i Esandsjøen

Bilde av området

Tilleggsopplysninger

Svar fra Angells Thomas Stiftelser

Bekreftelse fra Statkraft Energi AS

Situasjonskart med inntegnet tiltak

Kopi til:

STATKRAFT ENERGI AS	Postboks 200 Lilleaker	0216	OSLO
THOMAS ANGELLS STIFTELSE	Bispegata 4	7013	TRONDHEIM
FJELLGUIDEN TYDAL AS	Østbyvegen 105	7590	TYDAL

*Dette brevet er godkjent elektronisk i Tydal kommune og har derfor ingen signatur*

Tydal 27.03.2022.

---

Søknad om endret plassering.

Viser til møte 4. mars hvor vi blant annet diskuterte plasseringen av molo ved Essand.

Der hvor vi fikk tillatelse til å bygge er det for værutsatt å etablere molo.

Som du ser av vedlegget ønsker vi å etablere moloen på punktmarkeringen lengre vest. Samme beskrivelse av utførelse av moloen som i godkjenningen vi har fått.

Håper på en positiv behandling av søknaden.

Fjellguiden Tydal AS

Ketil Østby Nilsen

**Saksframlegg**

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utvalg for miljø og samfunn	60/20	03.09.2020

**Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for bygging av molo i Esandsjøen**

## Vedlegg:

Søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for bygging av molo i Esandsjøen

Bilde av området

Tilleggsopplysninger

Svar fra Angells Thomas Stiftelser

Bekreftelse fra Statkraft Energi AS

skisse over tiltak

Microsoft-Edge-Web-Notes-Norgeskar587226890

Uttalelse fra Fylkeskommunen til søknad om dispensasjon for bygging av molo - Esandsjøen.

Tydal kommune

Uttalelse fra Fylkesmannen i Trøndelag til søknad om dispensasjon for bygging av molo - Esandsjøen, Tydal kommune

Uttalelse fra Sametinget til søknad om dispensasjon for bygging av molo - Esandsjøen, Tydal kommune

Uttalelse fra Nasjonalparkstyret for Skarvan, Roltdalen og Sylan - til søknad om dispensasjon for bygging av molo - Esandsjøen, Tydal kommune

**Kommunedirektørens innstilling**

1. Med hjemmel i plan- og bygningsloven § 19-2, gir Tydal kommune dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for bygging av molo i Esandsjøen i samsvar med søknaden på følgende vilkår:
  - Moloen skal bygges av naturlig formet stein fra nærområdet.
  - Moloen ikke skal være til hinder for annen ferdsel i området



2. Før etablering av moloen kan starte må det søkes om utslippstillatelse etter forurensningsloven. Dersom tiltaket ikke skal gjennomføres utelukkende fra land, må det søkes om tillatelse til mudring og/eller dumping etter forurensningsforskriften.
3. Det må også søkes om byggetillatelse og motorferdsel i utmark før byggingen kan starte

### **Behandling i Utvalg for miljø og samfunn - 03.09.2020**

Ole Bjarne Østby spør om å få vurdert sin habilitet. Fratrer møtet og Even Østbyhaug tar over som møteleder. Anders Marius Aune tiltrer.

Even Østbyhaug:

Ole Bjarne er svoger av søker og i så måte inhabil

Ole Bjarne Østby innhabil – enstemmig vedtatt.

Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

### **Vedtak i Utvalg for miljø og samfunn - 03.09.2020**

4. Med hjemmel i plan- og bygningsloven § 19-2, gir Tydal kommune dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for bygging av molo i Esandsjøen i samsvar med søknaden på følgende vilkår:
  - Moloen skal bygges av naturlig formet stein fra nærområdet.
  - Moloen ikke skal være til hinder for annen ferdsel i området
5. Før etablering av moloen kan starte må det søkes om utslippstillatelse etter forurensningsloven. Dersom tiltaket ikke skal gjennomføres utelukkende fra land, må det søkes om tillatelse til mudring og/eller dumping etter forurensningsforskriften.
6. Det må også søkes om byggetillatelse og motorferdsel i utmark før byggingen kan starte

### **Saksopplysninger**

Tydal kommune mottok 04.05 søknad fra Fjellguiden om bygging av molo i forbindelse med båttrafikken på Esand og Nesjøen. Moloen er planlagt å bli 20 m lang og 5 m bred, dvs 100 m<sup>2</sup>

på sjøbunnen. Den vil være 0,5 m over høyeste regulerte vannstand, og ha en høyde på maks 3m over bunnen. Det er beregnet brukt 225 m<sup>3</sup> steinmasser. Det skal brukes stein fra sjøbunnen i nærområdet. Moloen skal bygges på fra odden like vest for der traktorvegen fra Storerikvollen kommer ned til sjøkanten. Området for selve moloen og uttak av masser ligger tett inntil, og utenfor vernegrensa for Sylan landskapsvernområde.

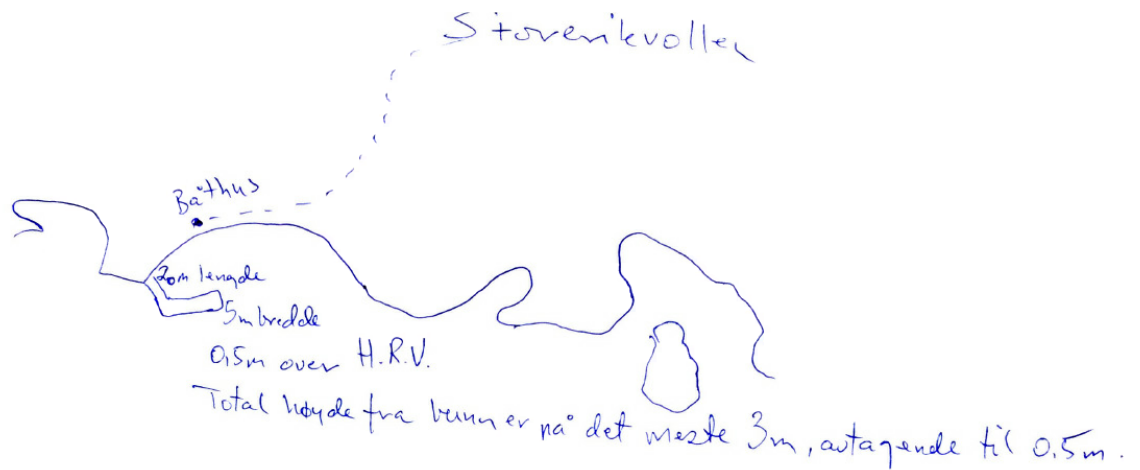


Figur 1 Plassering av molo

Da Teodor Brandsfjell startet og drev sin båtrute på Essand var det 7 øyer nedenfor Storerikvollen. Fjellguiden søker derfor om å etablere en molo av steinen som ligger igjen etter øyene.

Den 06.05.2020 ba kommunen om tilleggsopplysninger. Søknaden manglet hvor stort tiltaket blir i areal (m<sup>2</sup>), masse (m<sup>3</sup>), høyde og bredde og hvordan arbeidet er tenkt gjennomført med maskiner samt bekreftelse på at tiltaket kan gjennomføres fra Statkraft og grunneier Thomas Angells Stiftelser.

Kommunen mottok tilleggsinformasjonen den 10.06.2020 og sendte deretter saken på høring den 26.06.2020. Fylkesmannen ba om ytterligere opplysninger som ble ettersendt 03.07.2020.



Figur 2 Skisse over bygging av molo

## Plangrunnlaget

Gjeldende plangrunnlag er kommuneplanens arealdel, vedtatt 21.06.12. Planformålet er LNFR.

*«I LNFR-områdene tillates ikke annen bygge- og anleggsvirksomhet enn den som er knyttet til landbruks- og reindriftsnæringen.»*

Søknaden krever behandling etter plan- og bygningsloven § 19-2; som dispensasjon fra kommuneplanens arealdel.

## Dispensasjonssøknaden

Søker begrunner behovet slik

*«Da Teodor Brandsfjell startet og drev sin båtrute på Essand var det 7 øyer nedenfor Storerikvollen som skapte naturlige havneforhold. Disse har gradvis blitt vasket bort, og da kommunen (Tydal Båtrute AS) drev båtruten ble det etablert flytebrygger nedenfor Storerikvollen. Flytebryggene ble fjernet da drifta av Tydal Båtrute ble avviklet.*

*Erosjon har over tid vasket bort vegetasjonslaget på øyene og lagt igjen steinrøyser i vannet som gjør det veldig utfordrende å legge til nedenfor Storerikvollen når sønnavinden er sterk.*

*For å høyne sikkerheten for våre passasjerer ønsker Fjellguiden å etablere en molo av steinen som ligger igjen etter øyene. Hele tiltaket er nedenfor HRV (høyeste regulerte vannstand) og derfor ikke innenfor Landskapsvernområdet. Vi er også av den formening at en steinmolo på høyde med HRV vil være en bedre løsning enn å etablere flytebrygger på nytt.»*

## Høringsuttalelser

Saken har vært ute til høring og det har kommet inn 4 høringssvar.

**Fylkesmannen Trøndelag datert 26.06.2020**

*«Ut fra hensynene til klima og miljø i plan har Fylkesmannen ingen merknad.....for etablering av en slik molo må det søkes om utslippstillatelse etter forurensningsloven. Dersom tiltaket ikke skal gjennomføres utelukkende fra land, må det søkes om tillatelse til mudring og/eller dumping etter forurensningsforskriften. Søknadskjema kan lastes ned fra Fylkesmannens hjemmesider»*

#### **Trøndelag fylkeskommune datert 03.07.2020**

*«Fylkeskommunen har ikke merknader til omsøkte tiltak, men forutsetter at molo ikke vil bli til hinder for annen ferdsel i området.»*

#### **Sametinget datert 15.07.2020**

*«Etter vår vurdering av beliggenhet, omfang og annet kan vi ikke se at det er fare for at det omsøkte tiltaket kommer i konflikt med automatisk freda, samiske kulturminner.»*

#### **Nasjonalparkstyre for Skarvan og Roltdalen og Sylan datert 11.08.2020**

*«Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan vil på bakgrunn av §49 i naturmangfoldloven påpeke at moloen vil påvirke landskapsvernområdet visuelt. For å dempe dette mest mulig må det ved dispensasjon fra kommuneplanen settes vilkår om at det brukes naturlig formet stein fra nærområdet til bygging av moloen. Det må søkes vernemyndigheten om tillatelse til motorferdselen som berører Sylan landskapsvernområde. Motorferdselen bør skje utenom hekke- og yngletid for fugl og vilt, dvs. etter 15. juli.»*

### **Vurdering**

#### **Naturmangfold**

##### **§ 8 Kunnskapsgrunnlaget**

Av arter i området har vi funnet mange observasjoner av arter med stor forvaltningsinteresse i naturbasen/artskart; blåstrupe, gråtrost, gråsisik, sivspurv, lirype, fiskemåke, heipiplerke. Vi anser at disse artene ikke blir skadelidende dersom man utfører byggingen etter 15. juli.

##### **§ 9. Føre-var prinsippet**

I forhold til kunnskap om naturmiljøet anses kunnskapsgrunnlaget å være godt nok til å kunne behandle saken. Føre-var prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse.

##### **§ 10. Økosystemtilnærming og samlet belastning**

Kommunedirektøren anser faren for å skape presedens som liten siden tiltaket ikke er av en slik karakter at vi kan risikere at det kommer mange søknader om dispensasjon for plassering av molo i kommunen.

### **§ 11. Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver**

Dersom det oppstår særlige terrengskader eller andre skader på naturen i byggeprosessen eller i forbindelse med transport knyttet til byggingen, kan det være aktuelt å kreve retting på tiltakshavers regning.

### **§ 12. Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder**

Det aktuelle tiltaket vil berøre sjøbunnen, og vil være et synlig tiltak. Det må forutsettes god landskapstilpasning ved plasseringen av moloen.

### **Plan- og bygningslov**

Kommuneplanens arealdel, vedtatt 21.06.12, er gjeldende plangrunnlag, og området er i planen avsatt til LNFR-formål. Arealplanen har følgende bestemmelse: *«I LNFR-områdene tillates ikke annen bygge- og anleggsvirksomhet enn den som er knyttet til landbruks- og reindriftsnæringen.»*

Det er en forutsetning for å kunne innvilge dispensasjon etter plan- og bygningslovens (pbl) § 19-2 at hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra ikke blir vesentlig tilsidesatt. De ulike bestemmelser i planer har som oftest blitt til gjennom en omfattende beslutningsprosess. Det skal derfor ikke være en kurant sak å fravike disse, også for at planens hovedformål som overordnet informasjons- og beslutningsgrunnlag ikke skal undergraves. Fordelene ved å gi dispensasjon må være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering, jfr. pbl § 19-2 annet ledd. Det vil normalt ikke være anledning til å gi dispensasjon når hensynene bak bestemmelsen det søkes dispensasjon fra fortsatt gjør seg gjeldende med styrke.

#### Vurdering av søkers argumenter

Søker har argumentert med behovet for selve tiltaket og ikke berørt kommuneplanens arealdel.

#### Vurdering av høringsuttalelsene

Ingen av høringsinstansene har frarådd kommunedirektøren å gi dispensasjon. Det foreligger derfor etter vår vurdering ingen kjente faglige grunner for å ikke å kunne gi dispensasjon. Kommunaldirektøren har ingen merknader til høringsuttalelsene og foreslår at punkt om naturlig formet stein fra nærområdet og at moloen ikke skal være til hinder for annen ferdsel i området, tas med som vilkår for tillatelsen. I tillegg minner vi om andre tillatelser som må på plass før bygging kan starte.

### **Konklusjon plan- og bygningslov**

Tiltaket vil ikke skape presedens i forhold til andre mulige søknader. Et viktig poeng er også at Esandsjøen er neddemt og allerede sterkt påvirket av menneskelig aktivitet.

Kommunedirektøren finner at dispensasjon vil være i samsvar med formålet i plan- og bygningsloven og bestemmelsene til kommuneplanens arealdel. Ved en dispensasjon blir kommuneplanens arealdel ikke vesentlig tilsidesatt når vi setter vilkår om bruk av naturlig formet stein. Kommunedirektøren mener at dispensasjon gir større fordeler enn ulemper.